

DZIENNIK BERLIŃSKI

Adres Redakcji i Administracji:
BERLIN W. 35 Potsdamerstr. 61
Telefon: 21 4246

Pocztowe Konto czekowe: Berlin NW. 7 nr. 4203

wychodzi codziennie
(prócz niedziel i świąt).

EKSPEDYCJA: „Naród”, Herne, Bahnhofstr. 76-78

Cena abonamentu na pocztę miesięcz. 2,21 mk.
Wysyłka pod opaską w Niemczech 2,75 mk. miesięcz.
Zamówienia u listonosza najpóźniej do
25-go każdego miesiąca
Obecnie obowiązuje cennik ogłoszeń nr. 4

Rok XLIV

Piątek, dnia 23 grudnia 1938 r.

Nr. 294

Rola wychowawcza organizacji kobiet polskich zagranicą

Czynny udział w życiu organizacyjnym swego środowiska jest obowiązkiem każdego Polaka. Najszerze masy kobiet polskich zagranicą także powinny być objęte życiem organizacyjnym już to w stowarzyszeniach samodzielnym, już to w sekcjach kobiecych przy stowarzyszeniach ogólnych.

Ileż to zapału i dobrej woli wkładają często działaczki organizacji polskich zagranicą w dobrowolnie na siebie przyjęte obowiązki. Świadczy o tym najlepiej poza rezultatami ich wysiłków także gorliwość, z jaką korzystają z każdej sposobności, by dowiedzieć się czegoś, co pomogłoby im ulepszyć pracę i silniejszymi węzłami złączyć się w jedną wielką rodzinę.

Weźmy dla przykładu najpotężniejszą, bo przeszło 70 tys. członkiń liczącą organizację kobiecą w Ameryce — Związek Polek. Czterdzieści lat Polki, zrzeszone w tej organizacji, pracują i wyczerpują swe siły, we wszystkich poczynaniach społeczno-narodowych zawsze pamiętając, że od Polek zależy przyszłość wychodźstwa.

Podobnie silniejsze czują się Polki, zrzeszone w Związku Towarzystw Kobietych we Francji, w sąsiedniej Belgii, w Niemczech, w Rumunii. Wszędzie zaś pracują z głębokim przekonaniem, że praca ta jest potrzebna, że organizacja spełnia doniosłą rolę wychowawczą.

W stosunku do szerokich mas kobiecych, organizacje kobiet polskich zagranicą spełniają doniosłą rolę wychowawczą. Dążą bowiem do podnoszenia tych mas przez wdrażanie ich do zbiorowego współżycia, do wspólnej pracy i wysiłku, a szczególnie dążą do przekształcenia działalności filantropijnej na nowoczesnie pojętą służbę społeczną.

Wpływ wychowawczy organizacji powinien przede wszystkim wyrażać się we wnoszeniu do życia członkiń elementów wychowania obywatelskiego. Z wpływem wychowawczym ma iść organizacja w pierwszym rzędzie do rodziny, jako podstawowej komórki społeczeństwa. Organizacja czuwać będzie, by kobieta polska w rodzinie swej zachowywała polskie tradycje i walczyła o utrzymanie ducha narodowego w swoim otoczeniu, by silne było jej przywiązanie do religii. Uczucia religijne jednostek, znajdując zawsze poszanowanie winny być jednocześnie czynnikiem pogłębiającym i utwierdzającym uczucia narodowe.

Ten wpływ wychowawczy organizacji kobiet polskich osiąga się przez zakładanie licznych placówek narodowych, szkół, świetlic, kursów dokształcających, przez uczestniczenie w obchodach, urządzanie imprez, prowadzenie akcji opieki nad dzieckiem, nad młodzieżą.

Kobieta, pracując w organizacji, musi poświęcić jej swe siły. Organizacja bowiem, biorąc jej gorliwą pracę, daje wzajemnie inne wartości, stając się czynnikiem wychowawczym.

Nie tylko organizacja w ten sposób bezpośrednio oddziałuje na członkinię. Bliski stosunek łączy je z młodym pokoleniem. Wychowanie młodego pokolenia w duchu polskości uważa kobieta polska zagranicą za swój istotny cel.

Zgon prof. Stanisława Wróblewskiego

prezesa Polskiej Akademii Umiejętności

WARSZAWA. — Zmarł tu nagle na angina pectoris w 70-tym roku życia prezes Polskiej Akademii Umiejętności, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, dr. Stanisław Wróblewski, b. prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa, jeden z najwybitniejszych współczesnych znawców prawa rzymskiego, autor wielu dzieł naukowych.

Ś. p. prof. Wróblewski bawił w Warszawie w związku z odbywającymi się tu posiedzeniami komisji kodyfikacyjnej.

Znakomity uczony, jeden z najświetniejszych umysłów prawniczych, ś. p. profesor Wróblewski, urodził się w r. 1868 w

Tenczynku (woj. krakowskie). W r. 1895 habilitował się na Uniwersytecie Jagiellońskim z prawa rzymskiego, a w r. 1901 objął wykłady tego przedmiotu jako profesor U. J. Członkiem Polskiej Akademii Umiejętności jest od r. 1910. W latach 1926 był prezesem Najwyższej Izby Kontroli. W ostatnich latach wykładał jako profesor honorowy prawa rzymskiego U. J. Ogłosił szereg dzieł, z których należy wymienić: „Posiadanie na tle prawa rzymskiego” (1899), „Komentarz do austriackiego prawa handlowego” (2 tomy 1906 i 1907), „Zarys wykładu prawa rzymskiego” (2 tomy 1919) i szereg innych prac, które zyskały mu głośną opinię w naukowym świecie prawniczym.

Francja buduje 130 okrętów wojennych

PARYŻ. — Minister marynarki Campinchi udzielił przedstawicielowi agencji Havasy wywiadu, w którym powiedział między inni:

Francuzi rozumieją obecnie, że całość naszego imperium i dobrobyt kraju są ściśle związane z naszą flotą. Wysiłek pomyślowy arsenałów i stoczni skierowany będzie w r. 1939 na wykonanie programu bieżącego, t. zn. budowę 130 okrętów, w tym 4 okrętów liniowych, o wyporności 25 tys. ton, 2 lotniskowców o 18 tys. ton, 3 krążowników o 8 tys. ton oraz wielu okrętów lekkich i łodzi podwodnych. Ogólny

tonaż tych okrętów wyniesie 340 tys. ton. Będzie to największy z dotychczasowych wysiłków Francji w tej dziedzinie. Rząd przeznaczą na marynarkę w budżecie 1939 r. przeszło 8 miliardów franków.

W dn. 17 stycznia r. p. spuszczonej zostanie na wodę w Brest pierwszy z pancerników o wyporności 35 tys. ton „Richelieu”. W tym samym dniu rozpocznie się budowa pancernika „Clemenceau”.

Lotnictwo morskie rozwijać się będzie równoległe z flotą i zostanie wyposażone w nowoczesne samoloty.

Grożba kryzysu rządowego w Anglii?

LONDYN. — Krążą pogłoski, że powstała groźba rozłamu w łonie rządu w związku z polityką zbrojeniową. Wiceministrowie: przemysłu i handlu Hudson, kolonii Dufferin i wojny lord Strathcona zagrozili podaniem się do dymisji, o ile nie zostaną usunięci z gabinetu trzej ministrowie, którzy ich zdaniem ponoszą

największą odpowiedzialność za luki w zbrojeniach, a mianowicie minister wojny Hore Belisha, minister obrony narodowej sir Tomas Inskip oraz kanclerz ks. Lancaster, lord Winterton. Krytycy twierdzą, że w okresie przedmonachijskim, ministrowie ci nie przeprowadzili dozbrojenia Anglii z dostateczną energią.

Wyniki wyborów do sejmu słowackiego

BRATYSŁAWA. — Prowizoryczne wyniki wyborów do pierwszego sejmu słowackiego przedstawiają się następująco: Oddano 1254 tys. głosów, z tego około

Zwłaszcza serdeczną opieką otaczać winna Polka zagranicą młode dziewczęta, dążąc do wzajemnego zrozumienia z tymi, które w przyszłości będą zajmować podobne stanowiska na polu pracy społeczno-obywatelskiej.

W związku z tym winny organizacje kobiece pozostawać w jak najściślejszym kontakcie z Macierzą. W ten sposób, utrzymując przez swe środowisko żywy kontakt z Polską i jej kulturą, będą kobiety polskie zagranicą posiadały żywą świadomość swego pochodzenia i tym lepiej oddziaływać wychowawczo na innych.

I. Z.

97 proc. na listę stronnictwa ks. Hlinki. Niektóre powiaty głosowały nieomal w 100 proc. na tę listę. Znaczniejszy procent głosów przeciw tej liście oddano w powiatach, posiadających większy odsetek ludności ruskiej, jak np. powiat Stopkow oraz Bardiów, gdzie głosów negatywnych oddano około 20 proc. Również w powiatach, zamieszkałych przez ludność ewangelicką, jak liptowski, św. Mikulasz, Nejava głosów negatywnych oddano około 10 proc. Pozostaje to w związku z bezwzględny wystąpieniem rządu przeciw Słowackiemu Stronnictwu Narodowemu, w którym byli zorganizowani głównie ewangelicy. Działalność stronnictwa została niedawno zawieszona, a bezpośrednio przed wyborami było ono zmuszone przystąpić do stronnictwa ks. Hlinki wbrew protestom znacznej części jego członków.

W Bratysławie z 80 400 uprawnio-

nych do głosowania wzięło udział w wyborach 69 484, w tym 66 127 głosów pozytywnych, a 3359 negatywnych. Jak podkreślają w kołach słowackich wszyscy Niemcy, Żydzi oraz poważna część Węgrów głosowali na jednolitą listę słowacką. Ponieważ na każde 20 tys. głosów przypada ma 1 mandat poselski, sejm słowacki składać się będzie prawdopodobnie z 63 posłów.

Stan zdrowia Ojca św.

PARYŻ. — Havas donosi z Citta del Vaticano, iż Ojciec św. miał atak astmy. Przyboczny lekarz papieża, prof. Milani, oświadczył, iż pogorszenie stanu zdrowia Ojca św. należy przypisać przemęczeniu podczas inauguracji roku akademickiego w Akademii Papieskiej.

CITTA DEL VATICANO. — Wedle ostatnich doniesień stan zdrowia Ojca św. po ataku astmy uległ znacznej poprawie i nie jest tak poważny, jak początkowo się obawiano.

RZYM. — Papież obchodził 60-lecie przyjęcia święceń kapłańskich.

Wniosek o rozwiązanie

partii komunistycznej we Francji

PARYŻ. — Sekretarz generalny Stowarzyszenia Obrony Narodu zakomunikował prasie, że rada administracyjna Stowarzyszenia postanowiła zwrócić się do trybunału cywilnego Sekwany z żądaniem rozwiązania Francuskiej Partii Komunistycznej. Żądanie to opierać się ma na przepisach ustawy z 1 lipca 1901 r. o stowarzyszeniach.

Rozmowy rządu z opozycją w Litwie?

KOWNO. — Z kół dobrze poinformowanych donoszą, że związek b. kombatanów i uczestników walk o niepodległość Litwy podjął się pośrednictwa w rozmowach między rządem a ugrupowaniami opozycyjnymi w sprawie utworzenia rządu, opartego o całe społeczeństwo. Obecnie opozycja rządowa składa się z partii Chrześcijańsko-Demokratycznej i stronników b. dyktatora Litwy, Waldemarsa.

Na ostatnim zebraniu związku kombatanów wystąpił z wielkim przemówieniem minister spraw zagranicznych Urbszys. Minister Urbszys podkreślił potrzebę utworzenia takiego rządu, któryby się opierał na całym społeczeństwie.

Przeciw szaulisom

KŁAJPEDA. — Komendant kraju kłajpedzkiego, pułk. Andriuszunas, który jest jednocześnie komendantem miejscowego obwodu szaulisów, zwolnił z zajmowanego stanowiska dotychczasowych dowódców poszczególnych oddziałów szaulisów, oficerów armii litewskiej, kpt. Kwiecinaskasa oraz poruczników: Szimkusa i Blamaviciusa.

Przyczyną zwolnienia wspomnianych oficerów z zajmowanych przez nich stanowisk jest fakt brania przez nich udziału w ostatnich demonstracjach antyrządowych, które miały miejsce na terenie Kłajpedy.

Morderstwo w więzieniu Sing-Sing

NOWY JORK. — W znanym więzieniu Sing-Sing dokonano zabójstwa. Na korytarzu więziennym jeden z odsiadujących karę więźniów, Matt'ew Kane został napadnięty przez pięciu więźniów, którzy zakłuli go nożami. Morderstwo było zemstą przedstawicieli nowojorskiego świata podziemnego. Więzień Kane zdradził policji nazwiska szeregu przestępców.